UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sermones magistri Nicolai deniise sacre pagine professoris

De Tempore Hyemales

Denisse, Nicolas

[Augsburg], 1510

VD16 N 1513

Feria. iiii. post p[ri]ma[m] d[omi]nica[m] aduentus

urn:nbn:de:hbz:466:1-30599

Visual Library

eo ꝙ dñm a ſe abiecerũt. vñ dicet eis. Om
me dereliqſtis: ideo abÿcio vos. iuxta il/
lud Lu. xiij. Diſcedite a me oẽs operarÿ ini
qtatꝫ. ibi erit flet⁹ ꝛ ſtridoꝛ dentiũ. Nunc
ergo feſtinate ꝛc̃.

PRo tertio art. Audiſtis ꝛc̃. Cauete
ne tãto dño inſideles ſitis. habet em
xxxiij. q. v. Si apud. q̃ fidelitas ſeruanda
eſt dñis tp̃alib⁹. ꝙ multo magis ſũmo dño
Vñ ſicut dr̃. C. de hereti. l. Gaſaros. gra
uius eſt eternã ꝙ̃ tp̃alẽ ledere maieſtatem
Pone caſum. Rex dedit cuidã domũ ma
gnificã: ſibi mãdat: volo apõ te recipi: ille
negligit: imo aduerſariũ regꝫ in domo re/
cipit vt regi reſiſtat venienti. None talꝭ tur/
piſſime ingratitudis re⁹ ẽ ꝛ graui punitõe
dign⁹: Expone ꝛ applica: qm̃ ſunt dura i/
crepatiõe feriendi ꝛ horrenda pena dãnan/
di q̃ diabolo poti⁹ ꝙ̃ deo cordis hoſpitiũ
aperiũt. Certe ſicut dr̃ Ps. Tunc loqtur
ad eos in ira ſua. ꝛ in fu. ſuo cõ. eos. Tan/
toq̃ꝫ ꝯfuſiores erunt q̃nto maioꝛa habue/
runt ſalutꝫ media q̃ ꝯtẽpſerunt. Vñ p̃ ce/
teris grau⁹ ꝯfundenẗ falſi chr̃iani: q̃bus
ſi vellet tã ꝓpinq̃ eſt ſua ſalus. Iuxta q̃ꝺ a
p̃ncipio diximus Nunc aũt propioꝛ eſt no
ſtra ſalus.

Feria. iiij. poſt p̃mã dñicã aduentus

HOra eſt iam ꝛc̃. Abÿciam⁹ op̃a tenebrarũ
ꝛ induamur arma lucꝫ. Ro. xiij. Ideo abÿcieda ſunt op̃a tenebraꝝ: qꝛ
hora eſt iam ꝛc̃. Dicunẗ aũt pc̃tã op̃a te/
nebraꝝ: qꝛ ꝓcedunt a tenebris ſp̃ũalis ne/
q̃tie. ſ. a ſuggeſtiõe diaboli/ tenebraꝝ p̃nci
pis: ꝛ cauſant tenebras mẽtalis ignoꝛan/
tie: atq̃ꝫ ducũt ad tenebras infernalꝭ miſe/
rie. De his expone illud Prouer. ij. Reli/
quunt iter rectum ꝛ ambulãt per vias te/
nebroſas: contra apl̃i doctrinã di. Ephe.
v. Nolite cõmunicare op̃ibus infructuoſis
tenebraꝝ. Ex oppoſito aũt virtutes dicũ/
tur arma lucis. qꝛ q̃ muniũt ꝛ ꝓcedunt a
luce recte rõnis ſiue cognitionis/ faciũt lu
cẽ ſancte cõtemplationis: et ducunt ad lucem
eterne gloꝛiationis. Io. iij. Qui facit ve/
ritatem venit ad lucem. Salutatio fiat.
Hora eſt ꝛc̃. Tres articuli.

PRo primo. An oĩs ſomnus peccati
ꝓcedat a ſuggeſtione diaboli: Q, ſic
Diony. iiij. ca. de diui. no. Multitudo de
monũ cauſa ẽ omniũ maloꝝ et ſibi ꝛ aliis.
Contra. Aug. li. õ di. dogma. Non oẽs
cogitationes male a diabolo excitanẗ: ſed
aliq̃tiens ex nr̃i liberi arbitrÿ motu emer
gunt. Rñdet Tho. j pte. q. cxiiij. Indi/
recte q̃dem diabolus eſt cauſa oĩm pecca
toꝛum. quia ipſe inſtigauit primũ hominẽ
ad peccadũ ex cui⁹ peccato tranſſecuta eſt
humano generi pronitas ad omnia pecca
ta. Directe aũt non eſt cauſa omnis pecca
ti. quia q̃dam ex liberalitate arbitrÿ com
mittunẗ et carnis coꝛruptiõe. Hec Tho.
Pro fundamento. Etſi nullus eſſet di/
abolus: verum eſt quod ait Sene. ad Lu
cillũ. In vicia alter alteꝝ trudim⁹. Et q̃ꝺ
dicit Ariſto. iij. Ethic. In nobis. i. in no
ſtra poteſtate virtus eſt: ſimiliter ꝛ mali/
cia. Caro etiam ꝓpria etiãſi non eſſet dia/
bolus/ in vicium trahit. Vnde Galte. in
alexan. Allicit illecebris animã caro: nõ ſi/
nit eſſe p̃ncipÿ memoꝛẽ vel cuius imagi/
nis facta ſit: aut quo rurſum reſoluta car/
ne reuerti debeat. Inde boni ſubÿt igno/
rantia veri. Cum ꝙ querit An omnis ꝛc̃.
Dic rñ. vt ſ. Ex qua conclude ꝙ ſi a dia/
bolo cauendũ eſt: iuxta illud. j. Petri. v.
Aduerſari⁹ veſter diabolus tanq̃ꝫ leo ru/
gi. ꝛc̃. Tamen etiã maxime cauendũ eſt a
ꝓpria carne. qm̃ vt dr̃ Paulus ad Galꝭ v.
Caro cõcupiſcit aduerſus ſp̃ũm. Et mul/
to magis cauendũ a ꝑuerſa volũtate. qm̃
ſicut dicit Bern. A corde ſicut a radice ꝓ
cedunt bona ꝛ mala. Videte ꝙ ꝓprÿ coꝛ/
dis quales ſint affectiões. O q̃t affectio/
nũ prauitates. In multꝫ reſident odia: ine
uidie: ire: ꝛ ꝯcupie ꝛc̃. Et vt breuiter dixe
rimus ibi eſt radix totius mali et inuidie
Figura Leui. v. ꝛ. xj. Incurrebat aliq̃s
inmũdiciã ex moꝛtuis nõ vidẽdo ſed tãgẽ/
do. In q̃ ſignificaẗ ꝙ neq̃ꝫ a tẽtatione dia
boli: neq̃ꝫ carnis aut mũdi incurriẗ imũdi
cia pc̃ti niſi rõne volũtarÿ cõſenſus. Quõ
etiã icurriẗ imũdicia reſpectu pc̃ti p̃ alios
cõmiſſi aut cõmittẽdi ſi q̃s i illõ ꝯſentiat.
Vñ. xj. q. iij. Qui ꝯſẽtit peccãtib⁹ ꝛ deſẽ
dit aliũ delinq̃ntẽ malediet⁹ erit apõ deũ ꝛ
hoies. Audite factoꝛes criminũ: lenones
maledici: aduocati non veridici, calũnia/

tores/falſi teſtes/adulatores. Et aduerti
te quadruplicē eē ꝯſenſū ſm glo. extra de
officio delegati. vicȝ
¶ Auctoritatis
¶ Cooperationis.
¶ Conſiꝗ.
¶ Et negligētie.
Et videat quilibet ſi aliquo hoꝝ modoꝝ
offenderit.

P Ro ſcd̃o ꝛ tertio articl'o dic d̃ ſancto
Andrea cuius feſtū hac die occurrit
tpe ꝓlixioris aduentus. Uel ſi feſtū h̄ alia
die occurrerit: in eadē fiat de feſto illo. ꝛ q̄
ꝑ illa aſſignant̄ ſumant̄ in ſequenti.

¶ Feria.v.poſt.j.dñicā aduent⁹.

H Ora eſt iam

h ꝛc. In die honeſte ambulem⁹
Ro.xiij. Hora igit̄ ꝛc. vt i die
ꝛc. In die inq̄ȝ triplici.ſ.conuerſionis ho
norifice/in die legis euangelice: in die nati
uitatis dñice. De p̄mo Joā.j. Qui ambu
lat in die nō offendit. De ſcd̃o Pſ. Hec
d.q.f.d. De tertio.ij.Eſdre.ix. Sanct⁹ ei
dies h̄ dñi: ꝛ nolite moleſti eē: dñs ei clarifi
cabit vos. ¶ Fiat ſalutatio. ¶ Hora eſt ꝛc.
Tres articuli.

P Ro primo articl'o. Supra queſitū ē
ꝛc. Nūc aūt An poſſit diabolus ma
las cogitationes imittere quib⁹ cauſat̄ ſo/
mnus pcti. Q, ſic. Jo.xiij. Cū diabol⁹ mi
ſiſſet in cor vt traderet eū iudas ꝛc. Con/
tra. Matt.vij. ſup illud. Qd̃ in os intrat
ꝛc. dicit glo. Bede q̄ diabolus nō eſt ma
laꝝ cogitationū imiſſor. ¶ Rn̄det Bona/
uen. in.ij.di.viij. Jmmiſſio dic̄ actū cui⁹ ef
fectus terminat̄ in eo qd̃ intus ē. Aut ḡ di
cit hunc actū ſic cauſe ꝑncipaliter agentꝭ:
aut ſic excitantis vel impellentꝭ. Prio mō
actio ꝓprie ſoli deo conuenit reſpectu aīe.
Jpe eñ ſolus pōt in intimis ei⁹ cogitatio
nes formare. Scd̃o mō accipit̄ min⁹ ꝓprie
ꝛ ſic competit demoni reſpectu aīe q̄m ei⁹
ꝑuerſū ſtudiū eſt malas cogitationes ſug
gerere. Non pōt aūt eas ꝓprie imittere. q̄a
ſi ſic ḡ pōt q̄n vult malū facere cogitare: ſȝ
ipe ꝯtinue nobis optat malū ḡ nūq̄ȝ nos
ſineret a malis cogitationib⁹ deſiſtere qd̃
eſt falſum. Hoc Bonauen. ¶ Pro funda
mēto de facili recipim⁹ cogitatiōes malas
Juuenal'. Faciles mutādis turpib⁹ ac pra
uis oēs ſum⁹. Et id maxie veꝝ ē in his q̄
taliſ'o ſunt aſſueti. Un̄ Sen̄.li.de morib⁹.
Educatio ꝛ diſciplina mores facit Et idē
Sapiēs qs qd̃ didicit. Sed q̄ſtio ē. An di
abolus ꝛc. Dic rn̄. ꝛc. Ex q̄ ꝯclude. q̄ dia
bolus ē ſic canis latrās q̄ ligat⁹ ē cui ſi ap
propies pōt te ledere. Si autē fugeris nō
ſed tm̄ ꝯ te latrare pōt Caue ḡ ne ab eo re
cipias turpes ꝛ ꝑuerſas cogitatiōes q̄ ſūt
q̄ſi nūq̄ȝ ſui aduent⁹ ꝑcurſoris. Nā vt dicit̄
Sap.j. Peruerſe cogitatiōes ſeparant a
deo. Audite q̄ cor vr̄m turpib⁹ cogitatiōi
bus occupatis: nō hūanis ſed porcinis: q̄
de corde facitis bordellū aut diaboli coq̄
nā. Nec dubiū q̄n vos accuſaturus ſit dia
bolus in iudicio. Audite hoīes ſcientes ſe
hr̄e hoſtē et ꝓditorē nūq̄ȝ debēt eē tuti q̄n
caute ab eo ſe cuſtodiant. Habem⁹ hoſtē
diabolū q̄ nos palā ſupare non pōt: occul
te ꝛ ꝓditorie conat̄ decipere Aug. in ſolilo.
Diabolus nūc hic: nūc illic: nūc agnū: nūc
lupū: nūc lucē: nūc tenebras ſe oñdit: et ſin
gulis q̄buſq̄ȝ locꝭ ꝛ tpib⁹ ſm varias reruȝ
mutationes varias exhibet tentatiōes.
¶ Figura Judicū.xviij. Filij dan miſerūt ex
ploratores in lachis q̄ viderūt ꝑplm ſecu
rū ꝛ quietuȝ. quib⁹ regreſſis ꝛ qd̃ viderāt
narrantib⁹: congregat⁹ ē exercitus ſexcen
toꝝ viroꝝ q̄ venerūt in lachis ad ꝑplm q̄
eſcētē ꝛ ſecuꝝ ꝛ ꝑcuſſerunt eos in ore gla
dij vrbēq̄ȝ incendio tradiderūt. Nec antea
inter ceteras tribus iſrl': trib⁹ dan ſortē ac
ceperat. Spūaliter dan eſt diabolus q̄ in
ter creaturas celeſtes nullā celeſtꝭ heredi
tatis ſortē accepit. Un̄ Apoca.vij. Nulla
inter ceteras trib⁹ fit mentio de Dan. de q̄
dicit̄ Gen̄.xlix. Fiat dan coluber in via ꝛc.
Jſte mittit exploratores in aniam q̄ ꝑ la
chis notat̄ Lachis q̄ippe filia leonis int̄
ꝑtat̄. Jſti exploratores ſunt appetit⁹ inor
dinati per quos inueſtigat diabolus quō
ſit aīa parata ſe defendere. Non eñ i ter
nā cordis diſpoſitionē poteſt cognoſcere.
Auguſti. de diffi. eccl'iaſti. dogmatū. Jn
ternas aīe cogitatiōes diabolū nō videre
certi ſumus: ſed motu eas corporis ab il
lo et affectionum indicijs colligi experi
mento didicimus. Cum ergo diabolus ꝑ
hos exploratores aīam vacantē ꝛ per ter

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN